

מסכת הנפש

רחל תפסה פלך שתיקה ועמדו כל
בניה בעלי מסתורין...
אסתר- "אין אסתר מגדת מולדתה
ואת עמה" (אסתר ב).
(מדרש אסתר רבה)

אסתר מן התורה מנין? – (דברים לא, יח) וְאֵנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתֵּיר.
מסכת חולין

שיר המסכות
מילים: לוי קיפניס

זקן יורד לי עד ברכיים
שפם ארוך לי אמתיים.
היש צוהלת ושמחה
כמוני מסכה -כה -כה!
היש צוהלת ושמחה
כמוני מסכה.
קרניים לי קרני התיש
שיניים לי שיני הליש.
היש צוהלת ושמחה
כמוני מסכה -כה -כה!
היש צוהלת ושמחה
כמוני מסכה.
מלפני צמה עם סרט
מאחורי זנב תפארת.

המסכה מקלטה בשיח לשמחה וצחוק-
האם באמת מסכה היא פבר מצחיק?
מהי בצלם מסכה ומהו גרפיקה?
מה פירוש בין המסכה ובין האדם האובד
אלוהי? האם מסכה אלוהי אלהים
אדם? האם היא מכוננת אלנו או
מולידת אחרים שסביבו?

הפרסונה – מסכת הנפש / ד"ר אבי באומן
"כל העולם במה וכולנו שחקנים", אמר שייקספיר. בתקופתנו קביעה זו
מקבלת משנה תוקף.

בתורת הנפש של קרל גוסטב יונג מכונה הדימוי החיצוני, ה"חזית" הייצוגית
שהאדם מפנה כלפי החברה, בשם "מסכת הנפש" או "פרסונה" (בלטינית =
תפקיד). המסכה שהנפש שמה על עצמה דומה ביסודה לתפקיד ששחקן
מקבל על עצמו למלא על הבמה. זהו תפקיד מוסכם וקבוע מראש, המייצג
דמות מוגדרת כלשהי: "המורה", "המנהלת", "הפסיכולוג", "האמן". הפרסונה
מאפשרת הזדהות עם תפקידים חברתיים, מסגרות עבודה ומחוייבות.
הפרסונה אמורה ליצור מגע נכון בין החוץ לפנים. מצד אחד עליה להסתיר
ולהגן, להתאים את עצמה לנורמות הקיימות ולאפשר תפקוד, ומצד שני היא
צריכה להתאים לאישיות ה"אמיתית" של האדם, לנפש שעליה היא מגוננת.
רצוי שמסכת הנפש לא תהיה רחוקה מן התכונות האישיות, לא קשיחה מדי
וניתנת להסרה או לשינוי, ובעיקר – מודעת לבעליה. בלי התאמה כזאת
הנפש הפנימית, החיה והנושמת, עלולה להיחנק מאחורי המסכה.
כדי שאדם יהיה מודע למסכה שלו עליו להביט אל תוכו פנימה, לגלות את
טבעו ותכונותיו האמיתיים, הפרטיים. הוא צריך להעיר את סודותיו ופחדיו,
כעסיו, סודותיו העמוקים, משאלותיו ותסביכיו, תרמיותיו העצמיות וגם את
היצירתיות שלו ודחפי חייו הפנימיים.

מתוך כתב העת "משקפיים", יוני 98

מה גרפיקה של מסכה הנפש?
מה הקשר בינה ובין הגבולות האישיות של האדם?
איך נראה אם המסכה שברחמינו לצדמינו אכן מגיאה לנו?

אסתר: מה הבנו לא הוליווד של מסכה בחיים שלנו, בחיים בכלל ובפרטים בפרט?

